

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **T. N.**
zastoupena JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem AK
se sídlem v Hradci Králové, Šafaříkova 666/9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2018, č. j. OAM-89/ZA-ZA11-K09-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 9. 7. 2018 rozhodl žalovaný o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni, a to dle §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalovaný zhodnotil informace, které žalobkyně uvedla ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v rámci provedeného pohovoru a dospěl k závěru, že žalobkyně neuváděla žádné skutečnosti, které by mohly vést k závěru o jakékoliv azylově relevantní aktivitě politického charakteru, na základě níž by mohla naplnit podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, jako tvrzený důvod její žádosti označil její obavy ze špatné bezpečnosti v místě trvalého bydliště v Luhansku, vyhrožování tamních obyvatel pro její pro-ukrajinské názory a též nepěkné chování, které zažila s manželem ze strany obyvatel západní Ukrajiny po přesídlení.
3. Správní orgán neseznal z průběhu řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, a pokud pak zvažoval na základě žalobkyní sdělených informací možnost jejího návratu do země původu, nedospěl ani k závěru o možném udělení doplňkové ochrany, neboť porovnáním žalobkyní sdělených skutečností a objektivních podkladů, které shromáždil, nezjistil azylově relevantní hrozby vážné újmy, které by bylo lze podřadit pod jednotlivé body § 14a zákona o azylu.

II. Žalobní argumentace

4. Žalobkyně namítala porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to konkrétně v jeho ustanovení § 3 (nezjištění bezchybného stavu věci), § 50 (nedostatečné podklady pro spolehlivé zjištění stavu věci a nepřihlídnutí ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo), též pak § 52, u něhož žalobkyně uvedla, že správní orgán neprovedl všechny jí navrhované důkazy, potřebné ke zjištění stavu věci. Žalobkyně je přesvědčena, že splňuje podmínky § 14a zákona o azylu, neboť je v případě návratu do země původu ohrožena nebezpečím vážné újmy.
5. Své důkazní řízení žalovaný vedl tak, že se nezaobíral okolnostmi její věci, které svědčily v její prospěch, naopak, soustředil se prakticky pouze na dokazování o tom, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Nezjistil tedy dostatečně skutkový stav její věci. Žalobkyně zdůraznila k ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, že literatura k němu v komentáři shrnuje, že je potřebné se zabývat následujícími podmínkami – žadatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu, nachází se mimo zem svého původu, má důvodné obavy z hrozby skutečného nebezpečí v zemi původu, hrozí mu vážná újma ve smyslu odst. 2 a nemůže, či není ochoten využít ochrany své země původu z důvodu jejího selhání, přičemž se na něho nevztahuje vylučující klauzule. V žalobou napadeném rozhodnutí chybí podrobnější rozbor naplnění uvedených podmínek.
6. K otázce posouzení možnosti využití vnitřního přesídlení odkázala žalobkyně na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 24. 1. 2008, čj. 4 Azs 99/2007, v němž soud zdůraznil nutnost posuzovat jeho reálnost, přiměřenost, smysluplnost a rozumnost a též zabýval se jeho dostupností, celkovými poměry, panujícími v zemi, osobními poměry žadatele, účinností vnitřní ochrany, postavením žadatele po jeho přesunu, zejména co do respektování a zajištění základních lidských práv, i jeho bezpečností. Uvedená kritéria pak vyplývají i z dalších rozhodnutí NSS, ale též z podkladů UNHCR.
7. Žalovaný v rozhodnutí porušil v uvedeném směru zásadu rovnosti, neboť její vyjádření neakceptoval, naopak vycházel dle jejího přesvědčení pouze ze zdrojů, které sám opatřil. Nepřihlédl tedy ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a porušil zásadu, ukotvenou v § 50

odst. 3 a 4 správního řádu. V dosavadním vývoji na Ukrajině existují faktické bariéry v přístupu k osobám z východu v otázce účinného vnitřního přesídlení, jedná se o společenskou diskriminaci, v důsledku které občané z východu nemohou získat přístřeší či zdroj obživy. Občané na východě Ukrajiny je považují za viníky války na východě země, ale také za konkurenci na pracovním trhu, a to za situace, kdy v zemi dramaticky rostou ceny bydlení, energie a potravin. Není tak naplněno kritérium rozumnosti vnitřního přesídlení, ani efektivnosti či dostupnosti. Garantovaná pomoc není často dostupná, vnitřně přesídlené osoby jsou zbavené politických práv, podléhají častým kontrolám úřadů a čelí nepřiměřeným těžkostem při přístupu k základním veřejným službám. Žalobkyně měla problém s hledáním ubytování, zaměstnání apod. a poukazovala i na negativní vztah ukrajinské společnosti k vnitřně přesídleným osobám, i na podporu takového postoje u některých představitelů státu. Je přesvědčena, že v jejím případě nelze vyloučit zhoršení sociálního a ekonomického statusu, institut vnitřního přesídlení proto nepovažuje za aplikovatelný a navrhl proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 4. 9. 2018 vyplývá nesouhlas s žalobními námitkami žalobkyně. Správní orgán odkázal na obsah správního spisu, zejména samotnou žádost a výpověď žalobkyně, shromážděné informace o zemi původu, s tím, že postupoval v souladu se zákonem o azylu i správním řádem, zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech a zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně v průběhu řízení uvedla. Podklady, které si žalovaný opatřil, považuje za dostatečné a objektivní informace, po jejich porovnání s výpovědí žalobkyně však nedospěl k možnosti udělit žalobkyni mezinárodní ochranu, neboť důvody pro možné udělení dle §§ 12 – 14b nezjistil.
9. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že podkladově vycházel i z rozhodných částí spisového materiálu k žádosti manžela žalobkyně, vedeného pod čj. OAM-90/ZA-ZA11-2018. Dokumenty, které žalobkyně doložila v ukrajinském jazyce, byly přeloženy, s výjimkou předloženého dne 31. 1. 2018, který nebyl přeložen celý z důvodu značné časové náročnosti takového postupu. Obsah seznal žalovaný z jeho názvu. Správní orgán je s ohledem na uvedené skutečnosti přesvědčen, že si opatřil překlad dostatečného množství materiálů, přitom neshledal, že by dokazovaly jakékoliv cílené pronásledování osoby žalobkyně ze strany státních orgánů Ukrajiny.
10. Správní orgán považuje námitky žalobkyně za obecné a za takové situace odkazuje na ustálenou judikaturu, podle které nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, z níž vycházel, by neměla oporu ve spise. Žalovaný je přesvědčen, že dokazování provedl podrobně a úplně, zabýval se všemi okolnostmi případu a srozumitelně odůvodnil, proč nemohl žalobkyni udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Je to ovšem samotná žalobkyně, kdo má v řízení povinnost tvrzení, neboť žadatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Žalobkyně jistě měla možnost v průběhu řízení uvést všechny důvody své žádosti.
11. K námitce nesprávné aplikace § 14a zákona o azylu žalovaný odkázal na str. 15 – 16 rozhodnutí, kde se možností udělení doplňkové ochrany zabýval dostatečným způsobem, naplnění podmínek § 14a a 14b zákona o azylu však neshledal. Institut

mezinárodní ochrany je institutem umožňujícím legální pobyt na území České republiky, avšak zcela výjimečným a v žádném případě ho nelze zaměňovat nebo jím nahrazovat jiné formy pobytu, upravené v zákoně o pobytu cizinců. Potřeba žalobkyně legalizovat si zdejší pobyt z důvodu jí tvrzeného zhoršení její sociální a ekonomické situace v jiné části Ukrajiny v případě vnitřního přesídlení důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není a být nemůže. Udělení mezinárodní ochrany nemůže suplovat pobytové řízení cizinců.

12. K námitce neefektivnosti a nedostupnosti vnitřní ochrany správní orgán uvedl, že s touto nemůže souhlasit, plně odkazuje na své hodnocení na str. 9 a 14 – 16 ve věci vydaného rozhodnutí. Případ žalobkyně byl posuzován individuálně, posouzena byla veškerá její argumentace. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Jednání krajského soudu

13. Při jednání krajského soudu dne 4. 11. 2019 konstatoval soud podstatné okolnosti, plynoucí ze správního spisu. Žalobkyně poskytla žalovanému údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 31. 1. 2018, uvedla, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti. Má kořeny v ČR, odkud pocházel otec jejího otce. Je pravoslavného vyznání, je vdaná, manžel je s ní. Politicky organizována nebyla, ale byla na demonstraci v Luhansku na podporu Ukrajiny, vyjadřovala se v tom směru i na internetu. Naposledy bydlela v Užhorodu, oficiální propisku má v Luhansku. Jsou vedeni jako vnitřně vysídlení, dočasnou registraci mají v Užhorodu. Do ČR přijela na vízum, které si vyřídila ve Lvově, jedná se o pracovní vízum na 3 měsíce, jeli sem původně za práci, ale rozhodli se zde zůstat. Žalobkyně se snaží léčit si alergii a nechce již pracovat v továrně. V Luhansku po událostech nemohli žít, všichni znali jejich názory, když se dostali na západ Ukrajiny, zjistili, že je tam vlastně nikdo nechce, nebyla tam žádná práce, nedali jim ani dávky, protože manžel býval ředitelem společnosti a ona podnikala. Byla přítomna nevráživost místních a špatné hygienické podmínky. V Užhorodu jim přiznali dávky, ale pak jim řekli, že musejí pracovat, pracovala v továrně na šití 8 měsíců, manžel 4 měsíce, soudili se o dávky, ale prohráli a dál se soudit nemohli, museli by zaplatit. V Zakarpátí byli 3 roky, nechovali se k nim pěkně.
14. V průběhu pohovoru týž den pak žalobkyně uvedla, že zde má příbuzné, proto si vyřídila pracovní vízum do ČR. Popsala, jak se v práci nepohodla s kolegyní, která jí vyhrožovala, pak ji srazilo kolo, měla otřes mozku. Na Zakarpatsku není možný normální život, je tam hodně Rusů, různí lidé, sympatizující se separatisty, popsala telefonické hovory s SBÚ, kdy zjišťovali, kde se manželé nacházejí. Byla i v Kyjevě, ale všude je to stejné. Myslí si, že měli přijet dřív, napadlo ji to při opouštění Luhanska, ale další roky ji v jejím rozhodnutí pouze utvrdily. Na Ukrajině žije otec, zbytek rodiny je v Rusku, zde jsou příbuzní, které ale nezná. Problémy s policií nikdy neměla, kdyby se měla vrátit, lidé by museli ve vlasti přemýšlet jinak. Žalobkyně předložila žalovanému doklady o soudu ohledně sociálních dávek. Součástí spisu je i výpověď manžela žalobkyně a podkladové informace o situaci v zemi původu, s nimiž byla žalobkyně seznámena dne 25. 6. 2018. Ke zprávám o situaci vysídlených osob uvedla, že jejich postavení je ve skutečnosti velmi špatné, dávky dostávají, pouze pokud mají práci, pomoc EU byla v Užhorodě rozkradena a k potřebným se nic nedostalo. Bydleli v hotelu, který byl pro přesídlence k dispozici, byly tam štěnice a švábi, v zimě vypnuté topení, teplá voda i výtah. Od r. 2014, a to až do odjezdu, neměli právo volit, a to kvůli registraci

v Luhansku, kde měli trvalé bydliště, nemohli si vzít ani půjčku v bance, přestože oficiálně pracovali. Pronájem bytu byl možný bez smlouvy, proto nedostali ani registraci, bez toho nebyly dávky. Když zjistí, že jste z Donbasu, je velký problém najít práci, tito lidé jsou viněni ze vzniklé situace, nenáviděni. Kolegyně otevřeně řekla, že podporuje Rusko, její dva bratři bojují jako ruští separatisté. Žalobkyně jí sdělila, že s ní nesouhlasí a pak ji porazilo kolo. Muž co ji srazil, byl přesvědčený, že se mu nic nestane. Na policii se ale žalobkyně neobrátila, to tam vůbec nemá smysl. Žalobkyně se bojí lidí v Luhansku, ale i všech na Ukrajině a jsou na straně separatistů, ale i kvůli tomu, co vše sdělila nyní v žádosti. Je těžké začít nový život, když vás nikdo neochrání, nedá půjčku. V Luhansku má žalobkyně byt, který nemůže prodat, i kdyby dostala doklady, mohli by jí byt vzít. Zde by si mohli koupit dům, ale v podstatě jsou bez peněz bezdomovci. Na Ukrajinu se po tom fyzickém útoku bojí vrátit, prakticky tam nic nemá. Její otec by chtěl zpátky SSSR, ale Rusko je odpovědné za to, co se u nich teď děje. Žalobkyně žádné boje zažít už nechce, až se oddělí ukrajinský a moskevský patriatchát, bude to další záminka konfliktu. Na Ukrajině je mnoho zlodějů a zrádců, dokud tam nebudou jasná pravidla, nic se nezmění.

15. Žalobkyně v průběhu jednání soudu vypověděla, že po dobu 3,5 roku, kdy manželé žili na tzv. bezpečném území, jim nebylo zajištěno bydlení, lidé byli nepřátelští, necítili bezpečí. Měli telefonáty od údajných příslušníků SBU, kteří zjišťovali, kde žijí, byli sledováni – zaznamenali automobily jak u práce, tak u místa bydliště. Už v době, kdy žalobkyně vyřizovala doklady k výjezdu do ČR, nastal incident s kolegyní a následná srážka s cyklistou, mezi lidmi byla znatelná nenávist. K lidem z Luhanska byl negativní postoj již od r. 2014, ať žili na střední Ukrajině, či v Zakarpatí, atmosféra byla všude nepřátelská. Na jihu či jihovýchodě žije proruské obyvatelstvo, na západě je nemají rádi, protože mluví rusky a jsou těmi, co mohou za vzniklý konflikt. Žalobkyně měla problémy jak s případným pronájmem, tak s prací, pokud je člověk z Donbasu, nemůže si vzít úvěr, banky se dohodly, že jim půjčovat nebudou. Žalobkyni je známo, že v České republice měli lidé z Luhanska či okupované části Krymu od r. 2014 status uprchlíka, tamní situace se nezměnila, ale zdejší rozhodování ano. Když manželé žili v Kostelci, měli z obou stran sousedy Rusy a ti je nenáviděli, jsou přesvědčení, že oni mají pravdu a žadatelka s manželem že jsou fašisté. V Luhansku visí ruské vlajky, platí se ruskými rubly, otec, ještě než se odstěhoval za sestrou do Ruska, tak jí sdělil, že na jejich bytě je velký dluh. Nyní manželé žijí ve středisku v Jaroměři, kde do léta bydlela i ruská rodina B., kteří si tam nastěhovali příbuzenstvo a chovali se, jako by jim to tam patřilo, oni jako Ukrajinci jim překáželi. Vedoucí tábora jim šel na ruku, nakonec ho propustili a rodinu přestěhovali, ale ještě před tím došlo k velkému konfliktu, který bude řešit přestupková komise. Obvinili je z toho, co udělali sami. Pokud by se žalobkyně měla vrátit do Luhanska, myslí si, že by se již nedostali pryč, v době, kdy pobývali doma, chodila na mítinky a zveřejňovala své názory na internetu, jsou na černé listině. Na dveře jim psali nápisy jako „smrt fašistům“ apod. V Luhansku je momentálně mnoho lidí, o nichž nikdo neví, kam zmizeli, situace se nezměnila.
16. Zástupce žalobkyně poukázal na to, že pokud žalobkyně žila v Luhansku, byla ohrožena nejen válečnou situací, ale i tím, že se účastnila demonstrací a vyjadřovala své názory na internetu. Stala se tak cizinkou ve vlastní zemi, po vyhrožování trávila roky snahou o přesídlení, pobývala na několika místech, naposledy v Užhorodu. Situace ale byla podobná, neboť na ni bylo pohlíženo jako na toho, kdo je zodpovědný za situaci, také že hovoří rusky. Na západní Ukrajině tak byla považována za člověka, kterého tam

nechtějí. To dokládá i konflikt s kolegyní a následná srážka s cyklistou, je přesvědčena, že ta situace nebyla náhodná. Její situace je žalovaným proto zhodnocena nedostatečně, o dávky se musela soudit, nereálné je i hodnocení možných půjček, v praxi poznala, že je to utopie. Žalovaný sice zmiňuje výstavbu nových středisek, ovšem jim bylo nabídnuto pouze ubytování bez topení a teplé vody. Žalovaný se se situací přesídlených dostatečně nevypořádal, žalobkyně byla pronásledována jak v Luhansku, tak na dalších místech Ukrajiny. Rozhodnutí je vadné, nesprávné a je proto navrhováno jeho zrušení. Na náhradu nákladů řízení žalobkyně účtuje náhradu nákladů právního zastoupení, spočívajících v 1 úkonu právní služby, režijním paušálu a DPH, dále jízdné vlakem z Jaroměře do Hradce Králové a zpět, v ceně 60,- Kč.

17. Pověřená pracovnice žalovaného považuje dnešní sdělení žalobkyně za přesahující rámec žaloby i správního řízení, správní orgán se se všemi žalobkyní sdělenými informacemi vypořádal ve svém rozhodnutí, porovnal i její výpovědi s manželovými a některá sdělení hodnotil jako účelová. Srážka s cyklistou nastala až poté, co žalobkyně žádala o vízum v ČR, předtím již vycestovala na Slovensko, na území ČR plánoval její manžel spolupráci s několika firmami. V březnu tohoto roku byla Ukrajina zařazena na seznam bezpečných zemí původu. Ze všech uvedených důvodů proto správní orgán navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení neúčtoval.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal.
19. **Zákon o azylu** upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového

nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

20. V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11, nebo
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

21. Po přezkoumání a projednání věci krajský soud hodnotí žalobkyní podanou žalobu jako účelovou. Svůj závěr soud opírá jednak o konstatování žalobkyní sdělených informací, které nejsou relevantní ke znění jednotlivých ustanovení zákona o azylu, která jsou uvedena shora, jednak o skutečnost, že žalobkyně přijela s manželem do ČR na tříměsíční pracovní vízum, po němž se rozhodli v České republice zůstat. Závěr správního orgánu o tom, že institut mezinárodní ochrany nemůže nahrazovat úpravu pobytu cizinců na zdejším území, upravenou zákonem o pobytu cizinců, je správný a v daném případě odpovídající situaci žadatelky.

22. K uvedenému závěru soud dospěl poté, co zhodnotil žalobkyní podané informace z průběhu správního řízení. Žalobkyně prakticky neuvedla nic, z čeho by bylo možné usoudit, že ve vlasti byla azylově relevantně pronásledována, či že by z pronásledování z důvodu, upravených písm. b) § 12 zákona o azylu, mohla mít důvodné obavy. Vypověděla, že v Luhansku se účastnila demonstrace a všichni znali jejich názory, tyto prezentovala na internetu. O životě v Luhansku žalobkyně uvedla, že se nechtěla s mužem připojit k Rusku, k jejich domu dopadla střela, proto se rozhodli z Luhanska odjet. Na počátku konfliktu ČR podle jejich vědomostí považovala vystěhovalce z východní Ukrajiny za uprchlíky, k tomu ovšem soud musí připomenout, že co do vývoje tamní situace již judikatura ustálila jednoznačný závěr v tom smyslu, že se nejedná o ozbrojený konflikt ve smyslu azylového práva a případné nesnáze lze řešit vnitřním přesídlením. Toto přesídlení konečně i žadatelé – žalobkyně s manželem – využili a po dobu 3,5 roku pobývali v západní Ukrajině na několika místech. S tamním pobytem však nebyli spokojeni, neboť, jak uváděli, obyvatelé k nim nebyli příliš přátelští, atmosféra byla spíše taková, že s ohledem na ruský jazyk a jejich původ z Donbasu se k nim místní

obyvatelstvo otáčelo zády a nevycházeli jim vstříc ani na úřadech. Z toho plynoucí pokles sociálního a ekonomického zázemí tak u žalobkyně vyvolal nespokojenost, kterou řešili odjezdem z Ukrajiny na pracovní vízum, po němž řešili svůj další pobyt na území žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Pokud si však žalobkyně stěžovala na uvedený přístup, neshody s kolegyní v práci, či vážala nehodu – poražení cyklistou – k důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu, takové buď zcela obecné tvrzení, či ničím nepodložené úvahy o tom, že zmíněná srážka s cyklistou může mít jiné pozadí, není azylově relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

23. Žalobkyně vyčítala žalovanému, že nezhodnotil dostatečně jí uváděné informace o potížích, které zažila jako vnitřně vysídlená osoba na Ukrajině, neboť správní orgán těžil zejména z jím shromážděných podkladů. Tyto však žalobkyně nepovažuje prakticky za objektivní, a to s odkazem na vlastní zažité zkušenosti z různých míst přesídlení. S uvedenými závěry žalobkyně soud nemůže souhlasit. Pokud uváděla, že žalovaný neměl dostatečné podklady, taková informace neodpovídá skutečnosti. Z Protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, vypracovaného dne 25. 6. 2018 vyplývá, že žalovaný si opatřil informace z různých zdrojů, jedná se většinou o informace OAMP z r. 2017 a 2018, informace MZV ČR, ale i podklady MV Velké Británie, Freedom House, norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) a Amnesty International. Jejich obsah je přitom zaměřen k jednotlivým problémům, které bylo ve věci žalobkyně potřebné hodnotit, a to Ukrajina – Krym, Doněck a Luhansk, Vnitřně vysídlené osoby, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, Národnostní menšiny, diskriminace menšin a cizinců, Ukrajina – separatismus, legislativa. O vnitřně vysídlených osobách a této problematice pojednává mj. i podklad norského Centra. Krajský soud považuje shromážděné podklady za dostatečné, objektivní a aktuální, vyvážené. Správní orgán vzal v úvahu všechny žalobkyní sdělené skutečnosti, tyto na str. 1 – 3 popsal, zabýval se, dle přesvědčení dostatečně, i žalobkyní předloženými podklady, tyto na str. 3 zhodnotil.
24. Protože žalobní námitky směřují proti nedostatečnému zhodnocení naplnění podmínek § 14a) zákona o azylu, soud pouze obecně připomíná, že, jak již výše uvedl, podmínky §§ 12, 13 a 14 byly žalovaným dostatečně zhodnoceny a neudělení mezinárodní ochrany odůvodněno na str. 4 – 13, kdy své závěry správní orgán podložil i konstatní judikaturou Nejvyššího správního soudu. U hodnocení podmínek § 12 písm. a) se vypořádal s problémem ojedinělého kroku, směřujícího k uplatňování politických práv (účast na demonstraci), vyhrožováním ze strany soukromých osob, ochranou v zemi původu, ale i problémem ústrků a určité diskriminace ze strany spoluobčanů, kdy takové skutečnosti nelze hodnotit jako azylově relevantní ve smyslu citovaného ustanovení. Na odůvodnění žalovaného krajský soud plně odkazuje a považuje ho za dostatečně vypořádané. Obdobně pak postupoval žalovaný i v hodnocení případného naplnění podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu, kdy se žalovaný vypořádal s hodnocením problému výplaty dávek manželům, poukázal i na určitou nevěrohodnost tvrzení žalobkyně a rovněž adekvátně připomněl, že povinností žadatelů, kteří tvrdí oprávněnost svých obav, je požádat o azyl bezprostředně po vzniku takové příležitosti, nikoliv s uplynutím doby, kdy pobývají na zdejšího území na základě pobytového oprávnění. Podmínky § 13 zákona o azylu žalobkyně nesplňuje, dostatečně odůvodněným pak soud shledal i neudělení azylu humanitárního charakteru, neboť ani soud žádný důvod, hodný zvláštního zřetele v případě žalobkyně neshledal.

25. K problému vnitřně vysídlených osob zhodnotil žalovaný jak žalobkyní uváděné informace, tak rovněž informace objektivního charakteru, vyplývající z více shromážděných podkladů. Krajský soud chápe, že v případě přesídlení v rámci jedné země může dojít k různým problémům a pokud žalobci neprodali svůj byt při odjezdu z území Luhanska a tudíž neměli dostatečné finanční prostředky na zaopatření si nového obydlí, je nasnadě, že jejich situace na západním území Ukrajiny byla ze sociálního a ekonomického pohledu nesnadná. To však ještě není azylově relevantní situace a žalovaný ji hodnotil s nadhledem objektivních podkladů jako nespádající pod ustanovení § 14a zákona o azylu správně. Krajský soud je přesvědčen, že z něho vyplývá i dostatečná realita, dostupnost a efektivita, na jejichž nedostatek si žalobkyně stěžovala. To, že nebyla s nastalou situací spokojena a že s manželem za 3,5 roku vystřídali několik míst pobytu, někde se ani nezaregistrovali a tedy nenaplnili podmínky pro možné čerpání určitých výhod, bylo jejich rozhodnutím, které však nemohou vázat k azylově relevantním skutečnostem. Žalovaný po prostudování podkladů dospěl k závěru, že v západních oblastech Ukrajiny existuje dostatek dostupných prostředků a právní systém země zabezpečuje podmínky pro možné využití vnitřně přesídlených osob, včetně nutné asistence. S jeho závěry se po seznámení podkladů soud ztotožnil. Podmínky pro udělení doplňkové ochrany krajský soud neshledal ani v případě ustanovení § 14a, ani v případě § 14b zákona o azylu a uzavřel proto, že žalobu shledává nedůvodnou. Žaloba byla proto zamítnuta, s odkazem na ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s.

VI. Náklady řízení

26. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal. Odměna soudem ustanoveného zástupce žalobkyně byla řešena samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 11. listopadu 2019

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně